

Xalq Cümhuriyyətinin varisi olan müstəqil Azərbaycan dünyada qüdrətli və nüfuzlu dövlət kimi tanınır

Adil Əliyev

Milli Məclisin deputatı

Azərbaycan xalqı zəngin dövlətçilik tarixinə malikdir. Tarix boyu xalqımızın yaradıcılıq enerjisinin və zəkasının gücü ilə qurulmuş qüdrətli dövlətlər dünya sivilizasiyasının inkişafına dəyərli töhfələr vermişlər. Bu kontekstdə XX yüzilliyin əvvəllərində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasını da xalqımızın dövlətçilik potensialının yenidən təzahür etməsi və qəlbində yaşatdığı müstəqillik arzusunun gerçəkləşməsinin bariz nümunəsi kimi qiymətləndirmək olar. Şübhəsiz ki, Xalq Cümhuriyyətinin mövcud olduğu 23 aylıq dönm Azərbaycan tarixinin mühüm bir mərhələsini təşkil edir.

AXC dövlətçilik tariximizi daha da zənginləşdirdi

Həmin dövrün reallıqlarına nəzər saldıqda, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasını şərtləndirən tarixi-siyasi amillər, həmçinin Cümhuriyyətin mövcud olduğu dövrdə müxtəlif sahələri əhatə edən genişmiqyaslı fəaliyyət və dövlətçiliyin əsaslarının gücləndirilməsinə xidmət edən islahat xarakterli addımların mahiyyəti barədə aydın təsəvvür formalaşır. Əvvəla, müsəlman Şərqiində ilk parlamentli respublika olan, çox mürəkkəb tarixi şəraitdə meydana

gələn Xalq Cümhuriyyətinin dövlətçilik tariximizin əsaslarını daha da zənginləşdirməsi xüsusi vurğulanmalıdır. Hər şeydən əvvəl, Cümhuriyyət zəngin parlamentarizm ənənələri formalaşdırdı. Çətin və mürəkkəb şəraitdə fəaliyyət göstərməsinə baxmayaraq, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin parlamenti və hökuməti sosial-iqtisadi, hərbi, mədəni sahələrdə qarşıya qoyduğu bir çox vəzifələri yerinə yetirə bildi. Parlamentdə dövlət və cəmiyyət həyatının müxtəlif sahələrinə aid mühüm qanunvericilik aktları qəbul edildi. Digər tərəf-

dən, xarici əlaqələrin inkişafı istiqamətində atılan addımlar səmərəli nəticələrlə yadda qaldı. Xüsusilə də Xalq Cümhuriyyətinin beynəlxalq iqtisadi münasibətlərini tədqiq edən tarixçilərin söylədiyi kimi, qarşılıqlı-faydalı münasibətlər maliyyə və iqtisadi vəziyyətin yaxşılaşmasına xidmət etməklə yanaşı, ölkə daxilində islahatların aparılmasında mühüm rol oynadı.

1920-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti süquta uğrasa da, onun sonradan Azərbaycan dövlətçilik ənənələrinin və milli dövlətçilik şüurunun qorunmasında

Azərbaycan Cümhuriyyəti parlamentinin iclası. 1919-cu il

mühüm rolu oldu. Ümummilli lider Heydər Əliyev Xalq Cümhuriyyətinin fəaliyyətini daim yüksək qiymətləndirərək bəyan etmişdir ki, müasir müstəqil Azərbaycan Respublikası Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisidir. Beləliklə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dövlətçilik tariximizdə rolu kifayət qədər böyükdür. Prezident İlham Əliyev mayın 27-də "Buta" sarayında milli bayramımız - Respublika Günü münasibəti ilə keçirilən rəsmi qəbuldakı nitqində Cümhuriyyətin yaradılmasının tarixi önəminə xüsusi diqqət çəkərək deyib: "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması tarixi hadisə idi. Çünki ilk dəfə olaraq müsəlman aləmində demokratik respublika yaradılmışdı. Biz haqlı olaraq fəxr edirik ki, məhz Azərbaycan xalqı müsəlman aləmində ilk demokratik respublikanın yaradılmasının müəllifi olmuşdur. Bu, onu göstərir ki, xalqımız çox mütərəqqi xalqdır. Onu göstərir ki, Azərbaycanın görkəmli ziyalıları ölkəmizin

inkışafı üçün çox böyük işlər görmüşlər".

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi

Xalq Cümhuriyyətinin varisi olan müasir Azərbaycan Respublikası bu gün inkışaf yolunda əmin addımlarla irəliləyir. Ulu öndər Heydər Əliyevin ideyaları əsasında və Prezident İlham Əliyevin siyasəti nəticəsində inamla inkışaf edən, dünyada sabitlik adası kimi tanınan Azərbaycan, eyni zamanda, beynəlxalq müstəvidə möhtəşəm nailiyyətlər qazanır, üçrəngli bayrağımız zirvələrdə qürurla və əzəmətlə dalğalanır.

Müasir Azərbaycanın müstəqillik illərində əldə etdiyi nailiyyətlərin əsasında duran strateji faktorlardan danışarkən ölkəmizin bu müddət ərzində keçdiyi inkışaf yoluna konkret faktlar və reallıqlar əsasında nəzər yetirmək məqsədəmüvafiqdir. Müstəqilliyin ilk illərində - 1991-1993-cü illərdə dərin siyasi xaos və iqtisadi tənəzzül ilə

üzlən Azərbaycan Ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkiddli tələbləri ilə hakimiyyətə gəlməsindən sonra böhrandan qurtularaq tərəqqi yoluna qədəm qoydu. Daha dəqiq desək, Ulu öndərin qətiyyəti, siyasi səriştəsi, zəngin dövlətçilik təcrübəsi və idarəçilik bacarığı sayəsində respublikamız müstəqilliyini itirmək - dünyanın geosiyasi xəritəsindən silinmək təhlükəsindən xilas oldu. Beləliklə, Azərbaycan dahi rəhbərin sayəsində Xalq Cümhuriyyətinin taleyini yaşamaqdan qurtuldu. Məhz o zəmandan etibarən başlayan sıçrayışlı, dinamik tərəqqi nəticəsində Azərbaycan öz müstəqil inkışaf yolunda əmin addımlarla irəliləməsinə mümkün etdi. 1993-2003-cü illər ölkəmizdə sabitlik və inkışaf dövrü kimi yadda qaldı, respublikamız bütün sahələrdə mühüm nailiyyətlər qazandı, ölkəmizin xarici əlaqələri genişləndi, beynəlxalq mövqeyi möhkəmləndi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu siyasətin Pre-

zident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsinin nəticəsi kimi, Azərbaycan yeni və möhtəşəm nailiyyətlər əldə edir. Son 16 ildə respublikamız ümumi daxili məhsul istehsalını 3,3 dəfə artırmaqla dünya üzrə rekord göstəriçiyə nail olub. 2004-cü ildən etibarən Azərbaycanda böyük həcmdə dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına bir sıra müasir infrastruktur obyektləri istifadəyə verilməsinə baxmayaraq, ölkəmiz özünün strateji valyuta ehtiyatlarını 20 dəfədən çox artırıb. Hazırda Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 45 milyard dollara çatıb ki, bu da kifayət qədər böyük rəqəmdir. Eyni zamanda, milli iqtisadiyyatımızın rəqabət qabiliyyətliliyi olduqca artıb. Davos İqtisadi Forumunun hesabatında göstəriləndiyi kimi, Azərbaycan iqtisadiyyatı rəqabət qabiliyyətlilik indeksi üzrə dünyada 35-ci, MDB məkanında isə lider mövqedə qərarlaşıb. Davos Foru-

munun qiymətləndirməsinə əsasən, respublikamız inklüziv inkişaf indeksi üzrə inkişaf etməkdə olan ölkələr sırasında 3-cü yeri tutur. Bütün bu faktlar Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının real təzahürünü və bariz ifadəsini əks etdirir.

Sosial ədalət bərqərar olur

Heç şübhəsiz, Azərbaycanda geniş iqtisadi imkanlar sosial siyasətin də səmərəliliyini mümkün edir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasət sosial ədalət və humanizm prinsiplərinə söykənir; bu siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşlarının rifahı, mənafeyi dayanır. Bu istiqamətdə həyata keçirilən genişmiqyaslı tədbirlər ardıcıl xarakter daşıyır. Ölkədə 2019-cu ilin əvvəlindən etibarən sosial islahatlar daha aktiv fazaya daxil olub. Daha dəqiq desək, cari ilin

əvvəlində Prezident İlham Əliyevin müvafiq sosial paket çərçivəsində fərman və sərəncamlar imzalaması 3 milyona yaxın insanın sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində inqilabi addım olub və bu məqsədlər üçün 1,5 milyard manat ayrılıb. Prezident İlham Əliyevin son olaraq yeni sosial paket - növbəti sərəncamlar imzalaması isə bu istiqamətdə həyata keçirilən dövlət siyasətinin davamı, eyni zamanda, silsilə tədbirlərin növbəti mərhələsidir. Sosial ədalət prinsiplərinin daha da möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə ölkə başçısı tərəfindən minimum əmək haqqı məbləği 40 faizə yaxın artırılaraq 250 manata çatdırılıb ki, bu da özəl sektorda çalışan 350 min vətəndaşla yanaşı, dövlət sektorunda Vahid Tarif Cədvəli əsasında əmək haqqı alan 600 minə yaxın şəxsin məvəcinin artımına səbəb olacaq. Ümumiyyətlə, ölkə başçısı tərəfindən aparılan sosial-

iqtisadi siyasətin qayəsində Azərbaycan vətəndaşının, onun sosial rifahının dayandığını özündə növbəti dəfə bariz şəkildə ehtiva edən bu sərəncamlar ümumilikdə 2 milyondan çox insanı əhatə etməklə həm dövlət orqanlarında, həm də özəl sektorda çalışan şəxslərin maddi vəziyyətini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdıracaq.

Azərbaycan qabaqcıl idman ölkəsidir

Müxtəlif sahələrdə qazanılmış möhtəşəm uğurlardan danışarkən idmanın inkişafı istiqamətində görülən işlərin real nəticələrini də ayrıca diqqətə çatdırmaq məqsədəmüvafiqdir. Bu gün Azərbaycan dünyada güclü, nüfuzlu idman dövləti kimi tanınır. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və nəzarəti ilə respublikamızın hər bir bölgəsində idman arenalarının, müasir komplekslərin tikilərək yeniyetmələrin, gənclərin ixtiyarına veril-

məsi ölkəmizdə böyük idmançı ordusunun formalaşmasını təmin edib. Paytaxtda və bölgələrdə olan idman arenalarına yeniyetmələrin axını da buna bariz nümunədir. Əlbəttə, respublikamızda idmanın qısa müddətdə yüksək inkişaf səviyyəsinə çatması, idmançılarımızın beynəlxalq arenada böyük uğurlar qazanması birbaşa bu sahəyə göstərilən dövlət qayğısı ilə bağlıdır. Cənab İlham Əliyev həm dövlət başçısı, həm də Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) prezidenti kimi Azərbaycanda idmanın kütləviliyinin təmin olunmasına böyük diqqət yetirir. Bütövlükdə, reallaşdırılan məqsədyönlü tədbirlərin qanunauyğun nəticəsi kimi, Azərbaycanı güclü idman dövlətinə çevirib.

Yeni nailiyyətlərə doğru

Daxili siyasətdə qazanılan uğurlara paralel olaraq Azərbaycan beynəlxalq müstəvidə də mühüm

nailiyyətlərə imza atır, etibarlı tərəfdaş kimi tanınır. Öz milli maraqlarını qətiyyətlə qoruyan ölkəmiz regional güc mərkəzinə və dünyada böyük etimad qazanan nüfuzlu dövlətə çevrilib. Azərbaycan Avrasiyanın yeni nəqliyyat və enerji xəritəsini yaradır, regional və beynəlxalq təhlükəsizliyə müstəsna töhfələr verir. Bütün bunların fonunda ayrı-ayrı ölkələr, o cümlədən güc mərkəzi kimi çıxış edən dövlətlər Azərbaycanla qarşılıqlı-faydalı əməkdaşlıqda maraqlı olduqlarını bəyan edir, ölkəmizin xarici siyasətini yüksək qiymətləndirirlər.

Bütün bunlar son deyil. Müasir çağırışlara cavab verən uğurlu daxili və xarici siyasət nəticəsində Azərbaycanın qarşısında aydın perspektivlər açılıb, yəni ölkəmiz bundan sonra da sarsılmaz ictimai-siyasi sabitliyin və dinamik inkişafın fonunda mühüm və bənzərsiz nailiyyətlər qazanacaq.